

Reglemente för ekonomistyrning i Härnösands kommun

Dokumentnamn	Reglemente ekonomistyrning i Härnösands kommun	Dokumenttyp	Reglemente				
Fastställd/upprättad av	Kommunfullmäktige	Datum	2017-01-30	Diarienummer	KS17-011-003		
Dokumentansvarig/processägare	Bo Glas	Version	4	Senast reviderad	2017-01-30	Giltig t o m	
Dokumentinformation	Beskriver regler för ekonomistyrning i Härnösands kommun						
Dokumentet gäller för	Kommunfullmäktige samt alla nämnder och förvaltningar inom Härnösands kommun						
Annan information							

Innehållsförteckning

1 SYFTE	3
2 ÖVERGRIPANDE PRINCIPER	3
2.1 Kommunfullmäktiges ansvar	3
2.2 Kommunstyrelsens ansvar	3
2.3 Nämndernas ansvar	4
3 BUDGET OCH MÅL	4
3.1 Budgetprocess	4
3.2 Budgeterad resultatnivå	5
3.3 Nämndernas verksamhetsplan och budget	5
3.4 Anslagsbindningsnivå	5
3.5 Över- och underskottshantering	5
3.6 Mål- och resultatstyrning	6
4 REDOVISNING	7
4.1 Syfte med redovisningen	7
4.2 Externredovisning	7
4.3 Internredovisning	7
4.4 Redovisningsmodell	7
5 INTERNKONTROLL	8
6 UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING	8
6.1 Uppföljningar	8
6.2 Årsredovisning	8
6.3 Redovisning av verksamhetsplanens utfall	8

1 SYFTE

Kommunfullmäktige anger i detta reglemente vad som gäller för den ekonomiska styrningen i Härnösands kommun. Den centrala ekonomistyrningen utövas av kommunstyrelsen som även utfärdar anvisningar till detta ekonomistyrningsreglemente.

För ekonomistyrningen tillämpas följande styrmedel

- Budget och mål
- Ägardirektiv
- Redovisning
- Internkontroll
- Uppföljning och utvärdering

Ekonomiprocessen ska utvecklas på alla resultatnivåer för att möjliggöra en effektiv användning av kommunens resurser och skapa största möjliga nytta för medborgarna. En aktiv dialog kring ekonomi och verksamhetsplaner är en förutsättning för att ekonomistyrningen ska lyckas.

2 ÖVERGRIPANDE PRINCIPER

2.1 Kommunfullmäktiges ansvar

Kommunfullmäktige har det samlade ansvaret och styr kommunens nämnder genom att fastställa gemensamma kommunala mål samt reglementen och budget för var och en av nämnderna.

De kommunala bolagen styrs genom ägardirektiv.

Kommunfullmäktige kan under löpande budgetår omdisponera medel mellan nämnder.

Kommunfullmäktige ska delges uppföljning av budget, mål och direktiv. Det ska ske genom ett fyramånadersbokslut och ett delårsbokslut samt ett årsbokslut.

2.2 Kommunstyrelsens ansvar

Kommunstyrelsen är den ledande politiska nämnden och ansvarar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning inklusive de kommunala bolagen.

Kommunstyrelsen ska begära in den verksamhets- och ekonomiuppföljning som den finner nödvändig för att ha kontroll över utvecklingen. Om beslutade mål för verksamhet och ekonomi inte uppnås ska kommunstyrelsen tillskriva kommunfullmäktige och förslå åtgärder för att komma tillrätta med obalansen.

Kommunstyrelsen ska i sitt lednings- och utvecklingsarbete tillse att principer för ledning och styrning tillämpas och utvecklas inom alla verksamhetsområden.

2.3 Nämndernas ansvar

Nämnden ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med av kommunfullmäktige fastställda mål och riktlinjer samt att gällande lagstiftning och regler i övrigt följs. Nämnden ansvarar för att verksamhet bedrivs inom den av kommunfullmäktige fastställda budgetramen. Finansiella mål uttrycker att ekonomin är en restriktion för verksamhetens omfattning.

Nämnden är skyldig att löpande under budgetåret utan anmodan vidta åtgärder vid befarat underskott.

Uppvisar en prognos underskott ska nämnden via sin förvaltning erhålla en handlingsplan inom tre veckor. Handlingsplanen ska tydliggöra åtgärdernas effekt i tid och pengar och redovisas för kommunstyrelsen.

När en nämnd uppvisar negativt utfall mot budget innebär det att kommundirektören, ekonomichefen och personalchefen under en period får närvaro- och yttranderätt i nämnden utan behov av särskilda beslut.

Om nämnden bedömer att den av kommunfullmäktige beslutade budget är otillräcklig för att uppnå de uppsatta målen, ska nämnden i första hand vidta åtgärder för att omdisponera tillgängliga resurser inom gällande budgetram. I andra hand ska nämnden hos kommunfullmäktige aktualisera behovet av att ändra mål och inriktning för verksamheten. Varje utökning av budget skall vara finansierad.

Nämnden ska rapportera till kommunstyrelsen enligt en av kommunstyrelsen fastställd plan för uppföljning eller när kommunstyrelsen finner anledning att inhämta ytterligare information om verksamhet och ekonomisk ställning.

3 BUDGET OCH MÅL

3.1 Budgetprocess

Kommunallagen 8 kap §§ 4-12 reglerar budgetprocessen och budgetens innehåll i stort. Utöver detta gäller för Härnösands kommun följande:

- Kommunstyrelsen fastställer budgetdirektiv med budgetramar och anvisningar om målarbetet till nämnderna. Det sker i januari året innan aktuellt budgetår.
- Kommunstyrelsen inbjuder representanter för samtliga partier i fullmäktige till en budgetkonferens där förutsättningarna för budgetarbetet presenteras och diskuteras.
- Kommunfullmäktige ska senast juni månad fastställa budget och mål för nästkommande år.
- Drift- och investeringsbudgeten ska innehålla en plan över tre år, varav budgetåret är första året.

De förslag till budget och mål som föreläggs kommunfullmäktige ska vara beredda av kommunstyrelsen.

Kommunfullmäktige kan om så är påkallat besluta om revidering av gällande budget.

3.2 Budgeterad resultatnivå

Budgeten ska innehålla en beräknad resultatnivå motsvarande minst 1-2 % av skatteintäkter och statsbidrag. Endast i undantagsfall ska den beräknade resultatnivån underskrida 1 % av skatteintäkter och statsbidrag.

3.3 Nämndernas verksamhetsplan och budget

Nämnderna ska senast i november för kännedom delge kommunfullmäktige en verksamhetsplan innehållande budget baserad på av kommunfullmäktige fastställda budgetramar, mål och resultatuppdrag. De mål med tillhörande indikatorer som nämnderna själva antar för sina verksamheter ska vara kopplade till de överordnade och kommungemensamma.

För tidsbegränsad verksamhet som löper över mer än ett kalenderår utfärdar kommunstyrelsen anvisningar om hur beviljad budget innevarande år skall hanteras inför årsskiftet.

3.4 Anslagsbindningsnivå

3.4.1 Driftbudget

Kommunfullmäktige tilldelar respektive nämnd skattemedel för att bedriva verksamhet. Skattemedlen ska vara kopplade till mål. Skattemedlen fördelas sedan av respektive nämnd till ekonomiskt ansvariga inom förvaltningen. Anslagsbindningsnivån är per nämnd, vilket innebär att nämnden fritt kan flytta skattemedel mellan verksamheter under innevarande budgetår. Anser nämnden att förändringen mellan verksamheten är av betydande omfattning kan nämnden låta kommunfullmäktige fastställa denna förändring särskilt. Överföring av skattemedel mellan verksamheter som påverkar de av kommunfullmäktige uppsatta målen ska alltid fastställas av kommunfullmäktige.

3.4.2 Investeringsbudget

Anslagsbindningsnivån för investeringar ska vara per verksamhetsområde. Detta innebär att en nämnd inte kan flytta investeringsmedel mellan olika verksamhetsområden utan ett särskilt beslut av kommunstyrelsen.

För investeringsprojekt överstigande 1 miljon kronor ska kommunens projektmodell tillämpas.

Kostnader för avskrivningar som uppstår hos en nämnd eller hos kommunstyrelsen med anledning av investeringar ska täckas av tilldelade skattemedel för aktuell nämnd/kommunstyrelsen.

3.5 Över- och underskottshantering

Även om anslagna medel tilldelas per kalenderår ska varje nämnds ekonomiska hantering präglas av långsiktigt tänkande. Ett årsskifte utgör i reell mening ingen gräns mellan skilda attityder till den ekonomiska förvaltningen.

För pågående drifts- och investeringsprojekt gäller att om en förvaltning sammantaget redovisar ett positivt resultat, kan redan beviljade budgetmedel bokas upp på balansräkningen och överföras till kommande verksamhetsår.

Även om varje nämnd själv ansvarar för sina medel så länge de håller sig inom sin angivna budgetram så ska ett solidariskt förhållningssätt och en helhetssyn på kommunens ekonomi vara självklar. Detta innebär att ingenstans i kommunens organisation ska den tanken tillämpas att medel som finns kvar på ett konto under årets senare del ska användas upp – för att inte brinna inne!

För att förtydliga varje nämnds långsiktiga ansvar och solidariska inställning tillämpas följande över- och underskottshantering:

1. En nämnd som redovisar överskott i årsbokslutet tilldelas för kommande budgetår extra medel.
2. En nämnd som redovisar underskott i årsbokslutet får kommande års budget reducerad.
3. Storleken av beloppen i regleringen av över- och underskott påverkas främst av följande faktorer;
  - graden av måluppfyllelse
  - över- och underskottets storlek
  - faktorer utanför nämndens kontroll som påverkat utfallet
  - kommunens samlade ekonomiska förutsättningar

För avvikelser vad gäller investeringsmedel gäller samma tillämpning som för driftsmedel.

Beslut om över- och underskottshantering tas av kommunfullmäktige. Det sker normalt vid februarisammanträdet, dock senast i kommunfullmäktiges marssammanträde.

3.6 Mål- och resultatstyrning

Härnösands kommun tillämpar balanserad styrning i den meningen att kommunfullmäktige antar övergripande och långsiktiga mål som spänner över alla grundläggande områden och stakar ut en gemensam färdriktning.

Vidare fastställs årligen kortsiktiga mål i form av resultatuppdrag med tillhörande styrtal för respektive nämnd. Dessa anger nämndernas viktigaste prioriteringar för året. Målarbetet följs upp och analyseras kontinuerligt och avrapporteras till kommunfullmäktige i delårsrapport och årsredovisning.

4 REDOVISNING

4.1 Syfte med redovisningen

Redovisningen av kommunens verksamhet och ekonomiska ställning ska:

- ge en rättvisande bild av kommunkoncernens ekonomi
- spegla kommunens resultat och ställning för att på så sätt ge underlag för väl grundade beslut
- tillgodose externa och interna intressenters behov av information om kommunens och dess olika verksamheters resultat och ställning

4.2 Externredovisning

Externredovisningen i Härnösands kommun utgår från

- gällande lagstiftning
- god redovisningssed
- vedertagna redovisningsprinciper

När det gäller pensionsskuldshantering använder Härnösands kommun full konsolidering, vilket innebär att den totala pensionsskulden redovisas i balansräkningen.

Kommunstyrelsen ansvarar för redovisningen i kommunen. Detta inkluderar det gemensamma redovisningssystemet, att redovisningen samordnas, uppfyller intressenters krav och förväntningar på en konsekvent och rättvisande redovisning. Kommunstyrelsen eller kommunstyrelseförvaltningen ska utfärda regler och förtydliganden gällande regler inom externredovisningen i Härnösands kommun.

4.3 Internredovisning

Den interna redovisningens roll är att avspegla den organisation som kommunen och respektive nämnd utgör. Uppgifterna ska tillsammans med andra data från verksamhetssystem utgöra underlag för beslutsfattare på olika nivåer i organisationen att fatta väl avvägda beslut. Det är av stor vikt att uppbyggnaden av internredovisningen görs så att behovet av ekonomisk information på olika nivåer i kommunens organisation tillgodoses. Ansvaret för internredovisningen åvilar respektive nämnd i samspel med kommunstyrelsen.

4.4 Redovisningsmodell

Kommunstyrelsen ansvarar för att den övergripande redovisningen samordnas och uppfyller intressenters krav på en konsekvent och rättvisande redovisning. Kommunen ska ha ett gemensamt redovisningssystem i vilket samtliga nämnder ingår. För att underlätta den sammanställda redovisningen kan även kommunala bolag ingå i samma redovisningssystem, men med annan redovisningsmodell.

5 INTERNKONTROLL

Internkontroll är ett verktyg för att säkerställa att kommunen når sina mål och för att hantera de risker som kan förhindra att kommunen uppnår målen. En viktig del är att säkerställa att verksamheterna bedrivs effektivt och att lagar och regler följs. Internkontrollarbetet är processtyrt, vilket innebär att se till helheten istället för enskilda moment. Internkontroll omfattar både ekonomiska risker och verksamhetsrisker. Kommunfullmäktige har beslutat om ett reglemente för internkontroll och till detta finns även tillämpningsanvisningar.

6 UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING

6.1 Uppföljningar

Respektive nämnd ska via sin förvaltning upprätta ett fyramånadersbokslut för januari-april och ett delårsbokslut för januari-augusti. Fyramånadersbokslutet ska redovisa ackumulerat ekonomiskt resultat samt prognosticerat ekonomiskt resultat. Delårsrapporten ska redovisa ackumulerat ekonomiskt resultat samt prognosticerat ekonomiskt resultat för helåret. Delårsbokslutet ska också innehålla uppföljning av nämndernas verksamhetsmål samt ett koncernbokslut.

Nämndernas uppföljning sammanställs och analyseras av kommunstyrelsen. Sammanställningen tillskrivs kommunfullmäktige om inte verksamhetsmålen eller de ekonomiska målen uppfyllts.

Kommunstyrelsen sammanställer fyramånadersbokslut och delårsbokslut vilka tillställs kommunfullmäktige för kännedom i juni- respektive oktobersammanträdet.

Fyramånadersbokslut och delårsbokslut för kommunens helägda bolag överlämnas till kommunfullmäktige för kännedom.

6.2 Årsredovisning

Kommunstyrelsen ska överlämna årsredovisningen till kommunfullmäktige och revisorerna senast 15 april året efter det år som redovisningen avser.

Årsredovisningen ska innehålla en beskrivning och analys av kommunens ställning samt måluppfyllelse för det gångna året inklusive ett koncernbokslut.

6.3 Redovisning av verksamhetsplanens utfall

Varje nämnd ska lämna in sin verksamhetsberättelse till kommunstyrelsen senast februari månad efter verksamhetsårets utgång för kännedom. Denna redovisning ska följa den av ekonomiavdelningen upprättade tidplanen för årsbokslut. I redovisningen ska tydligt framgå om den framtagna verksamhetsplanen har genomförts och på vilket sätt den har hjälpt till att förverkliga kommunfullmäktiges övergripande mål.